Guia didàctica

Cicle inicial d'educació primària

www.cinemadretsinfants.cat

// Cicle de Cinema dels Drets dels Infants

BARCELONA DONA MOLT DE JOC

2022 - 2023

JACOB, MIMI I ELS GOSSOS DEL BARRI

Edmunds Jansons

Ajuntament de Barcelona

Guia didàctica
Cicle inicial d'educació primària

JACOB, MIMI I ELS GOSSOS DEL BARRI
Edmunds Jansons

ÍNDEX

PÀG.

3 ..... 1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
3 ..... 1.1. Propòsit i enfocament
4 ..... 1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
6 ..... 1.3. Drets a treballar
6 ..... 1.4. Marc legal relacionat

9 ..... 2. LA PEL·LÍCULA
9 ..... 2.1. Fitxa tècnica breu
9 ..... 2.2. Sinopsi de l'argument
10 ..... 2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar
10 ..... 2.3.1. El dret a la ciutat
11 ..... 2.3.2. Elements de la història més destacables
12 ..... 2.3.3. Beneficis per als personatges

14 ..... 3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
14 ..... 3.1. Plantejament general
14 ..... 3.2. Per anar al cinema
16 ..... 3.3. Del cinema a l'aula
19 ..... 3.4. De l'aula al món
19 ..... 3.5. Recull de creacions escolars
19 ..... 3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

20 ..... 4. MATERIAL COMPLEMENTARI
20 ..... 4.1. Enllaços d'interès
20 ..... 4.2. Bibliografia i filmografia

QUALITAT EDUCATIVA
CONSELL D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

El Cicle de Cinema de Drets dels Infants 2022-23 proposa afavorir el coneixement i la posada en pràctica del **dret a la ciutat**, entre la població més jove. La idea és promoure la reflexió sobre quines necessitats té la infància i l'adolescència per gaudir dels espais públics de Barcelona, com ara entorns naturals, zones d'esbarjo i per jugar, aire net i sa, punts de trobada i relació, equipaments culturals i esportius, etc.

Fent servir el títol ***Barcelona dona molt de joc***, l'Ajuntament de Barcelona pretén desvetllar la consciència que els nens i les nenes, els nois i les noies tenen dret a un entorn amable i amigable, que n'afavoreixi el benestar i la qualitat de vida. Per viure dignament, és imprescindible que els habitants més menuts puguin fruir d'una ciutat i d'un barri on es treballi per a la millora de les condicions socials i ambientals.

L'edició 2022-23 del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** vinculats a **viure en un entorn urbà** que resulti **agradable** i s'adapti plenament a les **seves necessitats**. La font d'inspiració rau a: la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció sobre els Drets de l'Infant, la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i la Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona. L'any1998 l'Ajuntament de Barcelona va impulsar i després va signar la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat. Basat en el principi de l'equitat, aquest document se sosté en la voluntat d'integrar el lligam social dins l'espai públic, de forma durable.

El film escollit per a cicle inicial és ***Jacob, Mimi i els gossos del barri***. La història comença que en Jacob va a passar uns dies a casa de la seva cosina Mimi, al barri antic de Riga (Letònia). Ell vol ser arquitecte com el seu pare i es passa el dia dibuixant edificis i carrers que, a voltes, es transformen en reals. Quan en Jacob s'instal·la a ca la Mimi, un home de negocis comença a excavar el parc central de Maskachka per construir-hi gratacels. En Jacob pensa que és culpa d'un dels seus dibuixos. Aleshores, ell, la Mimi i una canilla de gossos que parlen s'organitzen per impedir-ho.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-ho, el web disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les projeccions familiars, una sessió adreçada a adolescents, i una altra per a lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu promogut pel Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'**edició 2022-23** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula aquells **drets dels infants** que fan possible un **entorn urbà amable i amigable**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Competència social i ciutadana

- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Descoberta de les formes d'organització de l'escola i de l'entorn proper, valorant la importància de la convivència. Reconeixement dels drets i deures de les persones del grup, així com la importància del diàleg en la resolució de conflictes.
- Valoració del joc com a mitjà de relació amb els altres i de divertiment.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Descoberta i identificació dels elements característics de l'entorn, els serveis i els espais comuns, valorant la responsabilitat personal en el seu ús.
- Desenvolupament d'actituds personals com la responsabilitat, l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica i el control emocional.
- Reconeixement de la importància de la participació i corresponsabilitat en les tasques de la vida quotidiana, superant estereotips sexistes.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Capacitat d'emprendre, organitzar i conduir un aprenentatge individual o en grup.
- Exploració d'algun aspecte de l'entorn a partir d'una qüestió rellevant, mitjançant el treball cooperatiu.
- Aprenentatge a ser i a pensar de manera autònoma, a actuar de forma coherent, a conviure i a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.
- Expressió raonada de sensacions personals i respecte davant les opinions dels altres.

4. Competència digital

- Adquisició progressiva d'habilitats per interactuar amb normalitat en la societat digital.
- Familiarització amb les funcions bàsiques dels instruments i aplicacions digitals per al tractament de la informació i la creació artística.
- Presa de consciència d'hàbits d'ús saludable de la tecnologia per actuar de forma crítica, prudent i responsable.
- Immersió en el treball d'investigació cooperatiu a partir de l'experimentació i ús de diferents fonts d'informació i les TIC.

1. Competència social i ciutadana.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.

3. Competència d'aprendre a aprendre.

4. Competència digital.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.

6. Competència artística i cultural.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Aprofundiment en la reproducció i creació de textos orals fomentant el llenguatge no verbal, paraverval i la comunicació audiovisual.
- Comprensió de relats audiovisuals com a representació de la realitat, per tal de començar a diferenciar el món real i la seva representació audiovisual.
- Comprensió dels elements fonamentals d'un relat audiovisual (personatges, espais, accions).

6. Competència artística i cultural

- Expressió oral d'idees, emocions i experiències, que desvetllen les manifestacions artístiques i culturals per promoure la comprensió crítica.
- Representació de situacions quotidianes on s'assumeixi rols culturals diferents del propi, s'observi les manifestacions culturals de l'entorn i es valori la seva diversitat i riquesa.
- Foment de l'experimentació de diferents llenguatges artístics a l'aula, avançant amb confiança i satisfacció en els processos de producció.
- Elaboració de produccions plàstiques i missatges audiovisuals a partir de la percepció sensorial, la imaginació, les experiències, la realitat, les idees i les emocions, tot preveient els recursos necessaris i les possibilitats dels materials (...).

1.3. Drets a treballar

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

2. Dret dels infants a una ciutat amb espais naturals que garanteixin el joc i la convivència, de manera harmoniosa i sana.

3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de barri i de ciutat.

1.4. Marc legal relacionat

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 12.1. Els estats membres han d'assegurar a l'infant amb capacitat de formar un judici propi el dret a manifestar la seva opinió en tots els afers que l'afectin. Les opinions de l'infant han de ser tingudes en compte segons la seva edat i maduresa.

Article 27.1. Els estats membres reconeixen el dret de tots els infants a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

Article 31.2. Els estats membres han de respectar i promoure el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística i han d'afavorir oportunitats de participació en activitats culturals, artístiques, recreatives i d'esplai.

Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Article I. Dret a la ciutat
1. La ciutat és espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, que tenen dret a trobar-hi les condicions per a la seva realització política, social i ecològica, cosa que comporta assumir també deures de solidaritat.
2. Les autoritats municipals fomenten, amb tots els mitjans de què disposen, el respecte de la dignitat de tots i la qualitat de vida dels seus habitants.

Article V. Deure de solidaritat
1. La comunitat local està unida per un deure de solidaritat recíproca. Les autoritats locals hi participen i fomenten el desenvolupament i la qualitat dels serveis públics.
2. Les autoritats municipals afavoreixen la creació de xarxes i associacions de solidaritat entre ciutadans i ciutadanes (...).

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

2. Dret dels infants a una ciutat amb espais naturals que garanteixin el joc i la convivència, de manera harmoniosa i sana.

3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de barri i de ciutat.

Article XVIII. Dret al medi ambient
1. Els ciutadans i ciutadanes tenen el dret a un medi ambient sa que cerqui la compatibilitat entre desenvolupament econòmic i equilibri ambiental.
3. Les autoritats municipals executen totes les accions necessàries perquè els ciutadans i ciutadanes apreciïn, sense degradar-lo, el paisatge que envolta i configura la ciutat i perquè siguin consultats sobre les modificacions que el puguin alterar.
4. Les autoritats municipals desenvolupen una educació específicament orientada envers el respecte de la natura, en particular per als infants.

Article XIX. Dret a un urbanisme harmoniós i sostenible
1. Els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un desenvolupament urbanístic ordenat que garanteixi una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius.
2. Les autoritats municipals duen a terme, amb la participació dels ciutadans i ciutadanes, una planificació i una gestió urbanes que assoleixin l'equilibri entre l'urbanisme i el medi ambient.
3. En aquest marc, es comprometen a respectar el patrimoni natural, històric, arquitectònic, cultural i artístic de les ciutats i a promoure la rehabilitació i la reutilització del patrimoni construït, per tal de reduir les necessitats pel que fa a les noves construccions i al seu impacte en el territori.

Article XXI. Dret al lleure
2. Les autoritats locals garanteixen l'existència d'espais lúdics de qualitat oberts a tots els infants sense discriminació.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Títol preliminar
Article 1. Objecte
1. Barcelona és una ciutat de convivència que es fonamenta en la responsabilitat, la pluralitat, la diversitat, la tolerància i el respecte dels drets humans, i la promoció de les condicions per a la realització lliure i plena de la persona.

Capítol 1. Drets i deures de ciutadania
Article 4. A la ciutat
Totes les persones tenen dret a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
Article 8. Participació a la vida política municipal
6. El veïns i les veïnes de Barcelona tenen dret a exercir la iniciativa popular, presentant propostes d'acords, actuacions o projectes normatius en matèries de la competència municipal.
Article 12. Convivència pacífica
1.Totes les persones tenen el dret i el deure de mantenir una convivència pacífica i de respectar els drets i les llibertats de les altres.

Capítol 2. Drets socials
Article 18. Habitatge
L'Ajuntament té com a objectiu prioritari que tots els veïns i veïnes de la ciutat puguin gaudir del seu dret a un habitatge digne, assequible i accessible.

Capítol 3. Equitat i accions positives
Article 22. Infants i adolescents
Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin el seu desenvolupament integral. En particular:
b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
c) Tenen dret a opinar i a expressar-se.
e) Tenen el dret a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

Capítol 5. Drets i deures ambientals
Article 31. Medi ambient de qualitat i entorn urbà sostenible
1. Totes les persones tenen dret a un medi ambient que permeti una bona qualitat de vida a la ciutat i, en particular, que l'hàbitat sigui lliure de residus i de contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica.
3. L'Ajuntament de Barcelona té el deure de preservar i millorar el medi ambient i de potenciar la cultura mediambiental, incloent-hi els hàbits de reutilització i de reciclatge.

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya
Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (íntegra).

2. Barcelona
Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona (íntegra).

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *Jēkabs, Mimmi un runājošie suņi*
Direcció: Edmunds Jansons
Guió: Līga Gaisa
Països de producció: Letònia i Polònia
Any d'estrena: 2019
Durada: 70 minuts
Llargmetratge d'animació 2D
Versió en català

2.2. Sinopsi de l'argument

En Jacob vol ser arquitecte, com el seu pare. La seva gran afició és dibuixar edificis i ciutats, i pensa que els seus dibuixos es poden fer realitat. Quan ha de marxar uns dies per feina, el pare porta en Jacob a passar una setmana a casa de la seva cosina Mimi i del seu oncle Àliga. A la Mimi, un any més gran i molt independent, no li fa gràcia la companyia del seu cosí i a l'inici en passa força.

L'Àliga i la Mimi viuen a Maskachka, barri vell de Riga que conserva una estructura urbana a l'antiga, amb cases baixes i familiars, estretament relacionades amb un parc d'arbres centenaris. A dalt d'un d'ells, la Mimi té un refugi amb una vista espectacular. Quan li ensenya a en Jacob, tenen una discussió perquè el nen veu un entorn poc atractiu, ja que sempre somnia amb ciutats i estructures modernes i futuristes. Arran de la disputa i com a venjança, en Jacob fa un dibuix del parc on col·loca al bell mig un gratacel.

Com si els poders dels seus dibuixos fossin realitat, l'endemà mateix apareixen uns operaris, amb grans màquines, disposats a talar arbres i a construir un gran edifici en el parc. La Mimi s'indigna i prova de boicotejar l'obra, infructuosament. De seguida, en Jacob confessa la sensació de ser responsable de la invasió pel seu dibuix. La Mimi convoca els gossos parlants que habiten el parc i conjuntament activen un pla per canviar el plànol de l'obra per un altre dibuix d'en Jacob, fet a partir de les propostes de tothom.

L'operació de canvi no surt del tot bé, però en Jacob i la Mimi aconsegueixen parlar amb el fill del promotor de l'obra. Li fan entendre que al parc viu una espècie animal protegida: els gossos parlants, i que el gratacel la posaria en perill. L'obra s'atura, el barri agafa fama i els plans urbanístics canvien completament.

Tràiler

En Jacob i la Mimi aconsegueixen parlar amb el fill del promotor de l'obra. Li fan entendre que al parc viu una espècie animal protegida: els gossos parlants, i que el gratacel la posaria en perill. L'obra s'atura, el barri agafa fama i els plans urbanístics canvien completament..

2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar

2.3.1. El dret a la ciutat

El dret a la ciutat és un dels anomenats drets emergents. Aquests es caracteritzen per emergir des de baix, de necessitats detectades per part d'organitzacions socials o bé d'institucions locals, les més pròximes a la gent. La Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat és un document sorgit l'any 2000 d'un primer grup de ciutats, a partir d'una iniciativa de Barcelona. Conscients que la dinàmica socioeconòmica mundial té unes implicacions directes (i nefastes) sobre la vida de la ciutadania i en perjudiquen la qualitat de vida, cada cop més ajuntaments prenen mesures per garantir que la vida quotidiana de la població no es vegi alterada per tendències globalistes (contaminació, economia postcapitalista, gentrificació, massificació per excés de turisme...). L'objectiu primordial és que les ciutats puguin desenvolupar-se a una escala humana, curosa amb el medi ambient i saludable.

Un dels àmbits més clars d'intervenció del dret a la ciutat se centra en la preservació de l'entorn vital, de l'espai públic, tan agredit per la febre immobiliària, que promou grans aglomeracions humanes, sense garantir l'habitabilitat. Massa sovint, la planificació urbana s'ha basat en la construcció desmesurada i la sobreexplotació comercial de l'espai. Això ha estat en detriment de la promoció de l'espai públic com a lloc de socialització i de convivència dels veïns i les veïnes, i de la preservació d'espais naturals que facin la vida més sana i agradable.

Un dels àmbits més clars d'intervenció del dret a la ciutat se centra en la preservació de l'entorn vital, de l'espai públic, tan agredit per la febre immobiliària, que promou grans aglomeracions humanes, sense garantir l'habitabilitat. Massa sovint, la planificació urbana s'ha basat en la construcció desmesurada i la sobreexplotació comercial de l'espai. Això ha estat en detriment de la promoció de l'espai públic com a lloc de socialització i de convivència dels veïns i les veïnes, i de la preservació d'espais naturals que facin la vida més sana i agradable.

Com a conclusió, el dret a la ciutat significa que tota la població pugui accedir a una vida digna i de qualitat. Això vol dir que la ciutadania tingui millor accés a l'espai públic, que aquest no estigui monopolitzat pel negoci immobiliari privat, ni per una mobilitat insostenible i contaminant. Es tracta de disposar de més vegetació i d'espais verds, de serveis i d'equipaments per fruir-ne, etc.

Per assolir-ho, la infància d'avui dia té un rol clau. És la generació que ha de poder créixer en unes ciutats més humanes i amigables. Això implica agafar les necessitats vitals dels infants com a font d'inspiració. És una línia de treball que prové de la pedagogia de *La ciutat dels infants* de Francesco Tonucci, que sobretot incideix en concebre l'espai públic des de la perspectiva de la infància.

2.3.2. Elements de la història més destacables

La pel·lícula ***Jacob, Mimi i els gossos del barri*** proposa, a través d'una aventura fantasiosa, la confrontació entre dos models de ciutat. El model urbà tradicional aposta per les dimensions humanes, amb espais naturals que promouen la salut i la socialització de la ciutadania. En canvi, el modern se sosté en una idea de progrés centrada en el desenvolupament urbanístic a partir de la construcció de grans edificis, que fomenten grans aglomeracions de persones que acaben resultant despersonalitzades i insanes, humanament i socialment.

La Mimi és la defensora clara del primer model. El seu personatge presenta una nena activa, amb caràcter i independent, que fuig dels estereotips de gènere, s'enfila als arbres, va amb patinet... Fins i tot té trets més qüestionables, com una seriositat permanent, una certa supèrbia o l'afany de manar sempre, que contribueixen a fer-la més especial, diferent, única. Aquests valors són traslladables a l'entorn que habita: un barri antic que sobreviu per la particular idiosincràsia dels veïns i les veïnes (la dona dels gats, els dos drapaires, la propietària, l'escombriaire...), i que està al marge del ritme vertiginós amb què creix la ciutat al voltant seu. Aquesta plasmació del progrés té enlluernat en Jacob, tot i que és un nen assenyat i positiu. Com tot infant, està carregat d'il·lusions i de fantasies que encara no ha contrastat.

En visitar Maskachka, en Jacob s'enfronta a una realitat diferent de la que coneix. En un primer moment, percep el barri com a vell i sense atractiu, fins que la Mimi li fa veure d'una altra manera des de la caseta que té a dalt d'un arbre del parc. La Mimi ensenya a en Jacob "la vista impressionant" i recorda com, fa uns anys, més enllà de les casetes baixes de l'entorn, podien veure el mar i el port amb els vaixells.

La Mimi és una nena activa, amb caràcter i independent, que fuig dels estereotips de gènere, s'enfila als arbres, va amb patinet... Fins i tot té trets més qüestionables, com una seriositat permanent, una certa supèrbia o l'afany de manar sempre, que contribueixen a fer-la més especial, diferent, única. Aquests valors són traslladables a l'entorn que habita: un barri antic que sobreviu per la particular idiosincràsia dels veïns i les veïnes, i que està al marge del ritme vertiginós amb què creix la ciutat al voltant seu.

El paisatge urbà ha canviat. Ja no es poden veure ni el mar ni els vaixells, perquè l'horitzó està tapat per una filera de gratacels, i algun d'ells ha estat concebut pel pare del nen. Només per l'existència del parc, Maskachka ofereix als seus habitants unes condicions de vida més saludables que les de la zona on viuen en Jacob i el seu pare: una munió de carrers atapeïts de cotxes, de gent circulant i d'edificacions verticals. El gran parc d'arbres centenaris possibilita als infants trobar-se amb altres nens i nenes, jugar i protagonitzar aventures, i aprendre a conviure en plena natura, cosa que a l'edifici d'apartaments d'en Jacob resulta molt més difícil.

El conflicte es planteja quan apareix una empresa immobiliària amb permís per construir blocs de cases al parc, la qual cosa alteraria completament el barri. Tot i que la pel·lícula no entra en detalls, se sobreentén que l'operació ha estat planificada des de dalt, o sigui, pel promotor amb el beneplàcit de l'ajuntament. El fill del constructor assegura: "Tenim tots els permisos. El projecte ha estat aprovat. Hem trobat els inversors!".

Sembla ser que es pren una decisió sense cap criteri d'equilibri entre urbanisme i medi ambient, i sense tenir en compte la voluntat ni els interessos dels veïns i les veïnes de Maskachka, amb tot el dret a participar en l'elaboració del projecte de futur del barri on viuen. Ho acaba fent la colla de la Mimi i els gossos parlants, quan en Jacob es posa a projectar el pla alternatiu. Cadascú hi diu la seva: un demana més arbres, l'altra un tobogan, un altre un tramvia nou, la Mimi un carril per als patinets, etc.

L'existència d'espais públics per compartir fomenta relacions de solidaritat entre col·lectius socials diversos. Això és el que el film ***Jacob, Mimi i els gossos del barri*** mostra amb el cas extrem dels gossos parlants. És una comunitat autònoma que viu al parc i urbanitzar-lo la posaria en perill d'extinció. Per tant, en aquest cas l'edificació suposaria una gentrificació absoluta. És aquí on la idea "d'espècie protegida" que s'inventa en Jacob sintetitza el concepte de cura que promociona el dret a la ciutat.

2.3.3. Beneficis per als personatges

El gran parc, l'estructura del barri i l'estil de vida de Maskachka ofereixen una sèrie d'elements beneficiosos per a la Mimi, el veïnat, els gossos que parlen i fins i tot per a en Jacob, encara que visqui en una altra zona de la ciutat:

- Un bosc d'arbres centenaris al mig d'una ciutat és com un tresor a preservar, sobretot de cara a les generacions futures, que en podran gaudir com a infants i també quan es facin grans.

Maskachka ofereix als seus habitants unes condicions de vida més saludables que les de la zona on viuen en Jacob i el seu pare: una munió de carrers atapeïts de cotxes, de gent circulant i d'edificacions verticals. El gran parc d'arbres centenaris possibilita als infants trobar-se amb altres nens i nenes, jugar i protagonitzar aventures, i aprendre a conviure en plena natura, cosa que a l'edifici d'apartaments d'en Jacob resulta molt més difícil.

- La construcció d'un primer gratacels en un barri d'edificacions baixes pot degenerar molt fàcilment en una dinàmica de pressió immobiliària i de gentrificació que acabaria fent canviar la seva idiosincràsia actual.

- Les aventures que la Mimi i en Jacob poden protagonitzar al costat dels gossos parlants i d'altres personatges singulars que troben a Maskachka van estretament lligades a les dinàmiques de convivència i de vida comunitària que s'hi donen.

- L'entorn és clau en el despertar de l'enginy i el desplegament de l'estratègia conjunta d'en Jacob, la Mimi i la canilla de gossos. De fet, els ajuda a fer valer les seves necessitats, en posar en valor quin barri volen per viure i fins i tot com millorar-lo.

- L'ofici d'arquitecte i el planejament urbanístic són representats en el film com una eina també al servei dels infants i de les altres espècies que habiten les ciutats, en aquest cas representades pels gossos parlants.

La pel·lícula ***Jacob, Mimi i els gossos del barri*** estructura un relat on emergeixen de manera clara i prou contundent tots aquests eixos sobre el dret a la ciutat des de la perspectiva dels infants.

L'entorn és clau en el despertar de l'enginy i el desplegament de l'estratègia conjunta d'en Jacob, la Mimi i la canilla de gossos. De fet, els ajuda a fer valer les seves necessitats, en posar en valor quin barri volen per viure i fins i tot com millorar-lo.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula ***Jacob, Mimi i els gossos del barri*** disposa de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció per compartir al web les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans de la sessió de cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Cerca d'informació i comentari

L'activitat comença amb una pluja d'idees (20') sobre qüestions claus dels drets dels infants a treballar amb el film ***Jacob, Mimi i els gossos del barri***:

1. Amb quins jocs ens divertim més fora de casa? Enumerem-los i anem dient per què ens agraden.
2. A quins espais del barri ens ho passem bé? I de la resta de la ciutat? Què fem servir més sovint a les zones d'esbarjo i de joc?
3. Què ens manca a on quedem amb els amics i les amigues? Què ens hi sobra? Quins altres espais voldríem tenir al barri?

Tot el que surti es pot recollir a la pissarra per recordar-ho i llegir-ho al final, amb els resultats de la cerca d'informació. Anirà bé apuntar almenys una aportació de cada alumne/a. Per animar la pluja d'idees, podeu adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre els temes plantejats. En base al recull d'aportacions, es tracta d'orientar una cerca d'informació relacionada amb les propostes dels infants. És possible fer-la a l'aula entre tots i totes, però millor si podeu prepara-la abans. La cerca es pot centrar en algunes de les qüestions sorgides, o bé treballar-les totes transversalment.

Abans de la projecció del film proposem dues activitats a escollir per treballar a l'aula:
1. Cerca d'informació i comentari
2. Pluja d'idees i debat

1. Amb quins jocs ens divertim més fora de casa? Enumerem-los i anem dient per què ens agraden.

2. A quins espais del barri ens ho passem bé? I de la resta de la ciutat? Què fem servir més sovint a les zones d'esbarjo i de joc?

3. Què ens manca a on quedem amb els amics i les amigues? Què ens hi sobra? Quins altres espais voldríem tenir al barri?

També és opcional plantejar l'activitat de cerca d'informació per racons, subdividint el grup classe en quatre equips, o continuar amb el gran grup. L'enfocament és llegir textos breus i mirar imatges o petits vídeos que aportin noves idees o bé ajudin a aprofundir en aquelles que han estat exposades (25').

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada en el punt 3 d'aquest apartat.

2. Pluja d'idees i debat

S'enceta també amb una pluja d'idees (15') sobre:

1. A què solem jugar fora de casa? Per què? Amb qui solem divertir-nos i què ens agrada fer conjuntament?
2. Quins són els nostres espais preferits per anar a jugar? Per què? Zones d'esbarjo que tenim al barri i a la resta de la ciutat.
3. Què trobem a faltar i què ens sobra a on ens ho passem bé amb els amics i les amigues? Quins altres espais necessitem?

Anirà bé recollir les aportacions a la pissarra, almenys una de cada alumne/a. També és interessant adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre qualsevol dels tres temes plantejats.

En base a les idees recollides, es prepararà un debat amb el grup classe subdividit en dos equips prou equilibrats (nens/nenes, destresa en l'expressió, seguretat en un/a mateix/a, etc.). Abans d'obrir el debat, anirà bé acordar quina serà la temàtica a discutir (10'). Per començar, primer farà tres aportacions l'equip 1 i després l'equip 2. Tot seguit, s'obrirà el torn de paraules indistintament, amb la coordinació del professorat. Per tancar-lo, cada equip mencionarà alguna idea que ha après de l'altre equip (20').

3. En acabar l'activitat

Després de dur a terme l'activitat escollida, convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació de cada grup classe a la sessió de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un nen i una nena (10'). Tot seguit, arriba el moment de presentar la sinopsi i el tràiler de la pel·lícula ***Jacob, Mimi i els gossos del barri*** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context del film i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà i compartirà (en vídeo o en viu) abans de la projecció.

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar la sessió de cinema entre tots i totes.

1. A què solem jugar fora de casa? Per què? Amb qui solem divertir-nos i què ens agrada fer conjuntament?

2. Quins són els nostres espais preferits per anar a jugar? Per què? Zones d'esbarjo que tenim al barri i a la resta de la ciutat.

3. Què trobem a faltar i què ens sobra a on ens ho passem bé amb els amics i les amigues? Quins altres espais necessitem?

3.3. Del cinema a l'aula

Els infants exercim el dret a la ciutat!

Després de l'anada al cinema, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti un dels tres drets dels infants que es proposen abordar amb la pel·lícula ***Jacob, Mimi i els gossos del barri***:

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat amb espais naturals que garanteixin el joc i la convivència, de manera harmoniosa i sana.
3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de barri i de ciutat.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del seu dret en forma de mural o de presentació de diapositives, fent una tasca de composició fotogràfica i de creació de petits textos.

En un primer moment, cada grup trasllada algunes de les escenes del film a possibles situacions que vulgui reflectir en la seva creació final (a triar entre mural o presentació de diapositives). Tot seguit, cada equip fa una immersió en el significat del dret escollit, i pensa quines imatges i quins textos poden anar bé per explicar-lo. Un cop buscades les fotografies i fets els petits escrits, ja pot passar a la composició del mural o la presentació de diapositives en format digital.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa dels drets dels infants vinculats a gaudir d'un barri i d'una ciutat amigables en forma de mural o de presentació de diapositives, fent una tasca de composició fotogràfica i de creació de petits textos.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Per als murals, es pot fer servir una cartolina gran o paper d'embalar. Després caldrà fotografiar-los per compartir-los al web. Les presentacions poden constar d'unes 4 a 6 diapositives cada una. Per publicar-les al web, és possible enviar per separat les dels quatre subgrups o ajuntar-les totes en una sola presentació.

Amb l'elaboració dels murals o les presentacions de diapositives, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i el film, així com d'aprofundir en el debat generat a l'aula abans de la projecció de cinema i també durant la pròpia sessió, amb les aportacions d'escoles diferents.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin dret tracta cadascun i se n'orienta el tractament amb les qüestions sorgides durant el visionat i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els quatre subgrups, en paral·lel, pensin i dissenyin els murals o les presentacions de diapositives, i l'altra meitat a realitzar i composar cada una de les creacions.

Ara bé, si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

Recomanem que l'activitat final a l'aula es pugui desplegar en diverses sessions, per poder aprofundir en els drets a treballar, en l'anàlisi del film, en la reflexió individual i col·lectiva, i en la creació en grup.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Creació dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de creació d'un mural o d'una presentació de diapositives.	Exercici de trasllat de les escenes del film a possibles situacions reals. Després, tria i immersió de cada equip en els drets dels infants a explorar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió individual i en grup per crear un punt de vista sobre el dret escollit.	Pluja d'idees i presa de decisions sobre quines imatges i textos pot fer servir cada grup per explicar el seu enfocament. Cerca d'imatges i elaboració de textos.
1 a 2 hores	Per equips es continua la tasca de cerca d'imatges i l'elaboració dels textos necessaris.	Definició de la composició final del mural o de la presentació de diapositives per part de cada equip.
1 a 2 hores	Treball per equips per finalitzar el mural o la presentació de diapositives. Exposició oral de cada creació a la resta del grup classe.	Realització del mural o de la presentació de diapositives que combina textos i fotografies.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir a l'aula en els drets a treballar.

3.4. De l'aula al món

Un cop enviats els resultats del vostre treball a l'aula (ja sigui el previ i/o el posterior a l'anada al cinema) per publicar-los al web, us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als infants.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nens i nenes de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica ***Barcelona dona molt de joc***.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat Creacions escolars del web i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzades les activitats prèvia i/o posterior a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les reflexions i els aprenentatges de l'alumnat per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al web.

Des de l'apartat Creacions escolars, podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als infants.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nens i nenes de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica ***Barcelona dona molt de joc***.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants
- Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- Declaració Universal dels Drets Humans
- Convenció sobre els Drets de l'Infant
- Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Altres:

- Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència
- Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència
- Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat
- *Una ciutat més amable, més verda i menys dominada pel trànsit* a elcritic.cat
- Barcelona, ciutat jugable
- Guia pedagògica *Apropa't als parcs!*
- *Ciutats (catalanes) Amigues de la Infància* a Ara Criatures
- *La participació dels infants i adolescents, tema emergent de ciutat* a educa.Barcelona
- *La infància que exerceix el dret a la ciutat* al Diari de l'Educació

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Brown, P. (2010). *El jardí curiós*. Barcelona: Takatuka
- Cabeza, A. (2010). *Espais verds: Rutes per Barcelona*. Barcelona: La Galera
- D.A. i Bayés, P. (il.) (2011). *Contes de boscos*. Barcelona: Mediterrània
- Muller, G. (2017). *El meu hort*. Barcelona: Animallibres
- Rassat, Th. (2020). *L'arquitecte i l'arbre*. Barcelona: Coco Books
- Sunkyung, Ch. (2007). *El jardí subterrani*. Barcelona: Thule

Filmografia

- *El pequeño rey Macius*. Sandor Jesse i Lutz Stützner (dir.). Alemanya, 2007

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
www.cinemadretsinfants.cat